

Nakon dvije godine radova, završena je obnova zvonika Eufrazijeve bazilike u Poreču

Snježana Bičak

Veličanstveni episkopalni sklop Eufrazijane smješten je uz sjeverni rub poluotoka na kojem je povijesna jezgra Poreča, čija je urbanistička matrica, temeljena na ortogonalnom sustavu carda i decumanusa, okosnica te arhitektonske kompozicije. Dijelovi sklopa iz 6. stoljeća, a riječ je o trobrodnoj bazilici, atriju s kvadriportikom, memorijalnom kapelom i biskupskom palačom, do danas su ostali gotovo u cijelosti sačuvani, a djelomično su u izvornoj funkciji. Ta intervencija cara Justinijana koji je u Istru poslao i biskupa Eufrazija i novac za gradnju, prikazana je na mozaiku središnje apside bazilike. Svi izvorni mozaički prizori te arhitektura sklopa jedan su od ključnih primjera ranokršćanske umjetnosti na Mediteranu. Stoga je Eufrazijana 1997. godine uvrštena na UNESCO-ov Popis svjetske baštine.

Zaokružene spoznaje

Iako su tijekom druge polovice 20. stoljeća provedeni opsežni radovi kojima je cijeli sklop dobio današnji izgled, jasno su vidljive rane građevinske faze datirane u 4. i 5. stoljeće, kao i one kasnije: od zvonika dograđenog uz zapadnu stranu krstionice u 11. stoljeću, i dovršenog u 16. stoljeću, do većih građevinskih intervencija tijekom 18. i 19. stoljeća.

Radovi na obnovi zvonika počeli su 2018. godine dopunom dokumentacije postojećeg stanja, preliminarnom analizom stanja konstrukcije te provedbom sondiranja i iscrpnih laboratorijskih analiza zatečenih žbukanih slojeva na dostupnim dijelovima pročelja zvonika. Nakon dovršetka navedenih aktivnosti i prikupljenih propisanih odobrenja i usvojenih tehničkih rješenja, radovi su počeli potkraj 2019. godine.

Osim cjelovitih građevinskih radova, u što je uključena i sanacija konstrukcije te izvođenje nove gromobranske instalacije, koje je izvela tvrtka Kapitel, podizanjem skele u cijeloj visini zvonika omogućena su dodatna konzervatorsko-restauratorska istraživanja kojima su dopunjene i zaokružene spoznaje o njegovoj genezi. Provođenje radova u skladu sa svim pozitivnim propisima i prema pravilima zanata bilo je moguće dovršiti u kratkom roku zahvaljujući novom modelu financiranja. Sredstva je kroz programsku djelatnost Hrvatskog restauratorskog zavoda osigurao Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, a dovršetak radova u željenom roku omogućen je sufinanciranjem Porečke i Pulske biskupije i Istarske županije te uz potporu Grada Poreča. Završetak radova na zvoniku tek je početak nastavka eta-

Slijede obnova krovništva krstionice te oltarne pregrade bazilike

OBNOVA OD 2018. GODINE Obnova zvonika počela je dopunom dokumentacije postojećeg stanja, preliminarnom analizom stanja konstrukcije te provedbom sondiranja i iscrpnih laboratorijskih analiza zatečenih žbukanih slojeva na dostupnim dijelovima pročelja zvonika. Nakon dovršetka ovih aktivnosti i usvojenih tehničkih rješenja, radovi su počeli potkraj 2019. godine

pnog istraživanja i obnove cijeloga sklopa koje vodi Hrvatski restauratorski zavod. U idućoj fazi planirana je izrada cjelovite dokumentacije za obnovu krovništva krstionice, konzervatorsko-restauratorska istraživanja i izrada prijedloga radova na oltarnoj pregradi bazilike te

Eufrazijeva bazilika jedan je od velebnih umjetničkih zdanja i dokaz bogate povijesti, naroda i civilizacija koje su ovdje ostavile neizbrisiv trag

preventivna zaštita i monitoring stanja zidnog oslika u starijoj sakristiji.

Regionalni identitet

– Brigom o našim kulturnim dobrima, čuvamo i baštino naš regionalni identitet i naše posebnosti, što je naša trajna zadaća kako bi i budućim generacijama ostavili u nasljeđe bogatstva koja Istra ima. Eufrazijeva bazilika nesumnjivo je jedan od velebnih umjetničkih zdanja i dokaz bogate povijesti Poluotoka, kao i naroda i civilizacija koji su se kroz stoljeća na njemu izmjenjivali, ostavivši za sobom neizbrisiv trag – kazao je o Fabrizio Radin, istarski župan.